

2021-02-19

Sweco Sverige AB
Att: Per Berglund
Box 340 44
100 26 Stockholm
per.berglund@sweco.se

Ert dnr:
Dnr: 2021/116

Yttrande i avgränsningssamråd inför ansökan för bebyggelseutveckling och saneringsåtgärder i vattenområde m.m. vid Kolkajen-Ropsten, Norra Djurgårdsstaden, inom fastigheten Stockholm Hjorthagen 1:3 m.fl., Stockholms kommun

Stockholms Hamnar arbetar för att göra Stockholm till en levande och modern sjöfartsstad för invånare, näringsliv och besökare. I uppdraget ingår att främja sjöfarten, säkra regionens varuförsörjning och bidra till regionens besöksnäring.

Stockholms Hamnar har bjudits in att inkomma med synpunkter i rubricerat avgränsningssamråd inför ansökan för bebyggelseutveckling och saneringsåtgärder i vattenområde m.m. vid Kolkajen-Ropsten.

Stockholms stad avser att utveckla Norra Djurgårdsstaden inom området Kolkajen-Ropsten. Utvecklingen innebär att stadsdelen växer ut i Lilla Värtan på utfyllnad och påldäck. Vidare planeras i huvudsak följande. Delar av befintliga kajer kommer i samband med arbetet renoveras och byggas om. Pirar och bryggor planeras för att utöka möjligheten till rekreation. Förutom konstruktioner i vatten kan även muddring i vattenområden bli aktuellt. Muddermassor planeras att användas som utfyllnad i befintlig bassäng vid Hamnpirsvägen innan denna byggs över med nya kvarter.

Stockholms Hamnars yttrande

Norra Djurgårdsstaden är ett av Europas största stadsutvecklingsområden och utvecklingen av området har pågått under många år. Planeringen utgår från att sjöfart och

hamnar utgör en viktig del av framtidens infrastruktur samtidigt som stadens kajer och vattenrum bidrar till en attraktiv stad att leva i och besöka. Inom området förändras hamninfrastrukturen och det sker en koncentration av hamnområdena till Värtahamnen, Frihamnen och Energihamnen när containerhamnen och oljehanteringens flyttat ut från området.

Aktuellt utbyggnadsområde (Kolkajen-Ropsten) för detta avgränsningssamråd ligger utmed Husarviken och Lilla Värtan och gränsar till Gasverket. På andra sidan Husarviken ligger nationalstadsparken med sina stora grönområden. Här planeras cirka 1500 nya bostäder varav 40 är flytande studentlägenheter, 2 förskolor och cirka 11 000 kvm kommersiella ytor, samt parker, torg, kajer och en vattenarena. Konstruktioner byggs ut i vattnet som möjliggör att fler lägenheter får ett vattennära läge och området kommer att bli till en plats för alla stockholmare att umgås och vistas på. Totalt ska ca 50 000 kvadratmeter byggbar mark skapas.

Stockholms Hamn har i tidigare samrådssvar rörande utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden framhållit betydelsen av fortsatt utveckling av hamnverksamhet vilket också tydliggjordes på ett bra sätt i stadens fördjupade planprogram för Södra Värtan - ”Hamn och stad i samverkan”. Ambitionen i det nu aktuella planförslaget är fortsatt att utveckla staden och hamnen sida vid sida och att utforma stadsbebyggelsen på ett sätt som tar hänsyn till hamnverksamheten. Stockholms Hamnar bedriver verksamhet i nära anslutning till stadsutvecklingsområdet och anser att en mer stadsmässig bebyggelse i hamnens närhet stärker Stockholm som hamn- och sjöfartsstad, både för boende och besökare.

Riksintresse sjöfart

Stockholms Hamnar noterar att underlaget inbegriper riksintresse sjöfart, vilket omfattar både hamn och farled. Detta innebär att inga åtgärder får vidtas eller restriktioner införas i vattenområdet som förändrar eller begränsar tillgängligheten för fartygens möjlighet till säker manövrering och sjösäkerhet.

Hamnen har inget att erinra mot avgränsningen såvida inga inskränkningar sker gällande tillgängligheten, framkomligheten och sjösäkerheten för sjöfarten i den allmänna farleden 542 samt den närliggande allmänna och riksintresseklassade farleden 541. Farleden är dessutom viktig för Fortums verksamhet och framledes även för Cementas verksamhet i området.

I det aktuella utbyggnadsområdet (Kolkajen-Ropsten) vill Hamnen påtala att det är viktigt att i arbetet med utvecklingen av området, ta hänsyn till den sjötrafik som i dag passerar under Lidingöbroarna och att anpassningar sker så att manöverutrymmet för sjöfarten inte begränsas utan kan passera stadsdelen och under broarna på ett säkert sätt.

Sjötrafiken kommer att passera nära området för den planerade ön och vattenverksamhet kommer således att pågå. Av underlaget framgår att även att en småbåtshamn lokaliseras längst ut på ön och således också lokaliseras nära dagens sjötrafik.

Masshantering och sjötransporter

Stockholms Hamnar anser att en utveckling inom masshantering är av yttersta vikt för att uppnå ett ekologiskt hållbart byggande inom staden. Potentialen för återvinning av en större mängd massor är stor. Även ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det en utmärkt lösning om massöverskottet från aktuella väg-, järnvägs-, tunnelbane- och hamnprojekt direkt kan tas omhand i närområdet.

I Stockholms Hamnars byggnation av den nya godshamnen, Stockholm Norvik hamn, har hamnbygget möjliggjorts genom att spränga bort drygt 11 miljoner ton bergmassa för hamnplanen och den anslutande järnvägslinjen. Merparten av dessa bergmassor har använts för utfyllnad på markområden i det nya hamnområdet samt som utfyllnad i havet för skapandet av nya ytor för hamnplan och kajer. Det är positivt att underlaget även lyfter möjligheten att använda kvarvarande massor från Stockholm Norvik i det aktuella utbyggnadsområdet och Hamnen ser fram emot en dialog om detta.

Stockholms Hamnar kan konstatera att det finns ett ökat intresse för att använda sjötransporter för att uppnå en hållbar och effektiv bygglogistik och hantering av överskottsmaterial. I Stockholm finns unikt goda förutsättningar för detta, inte minst mot bakgrund av att många av byggprojekten finns i närheten av stadens vatten. Stockholms Hamnar ställer sig därmed positiva till förslaget i underlaget att massorna fraktas via sjötransporter. Att dessutom transportlogistiken enligt underlaget kommer att samordnas med Hamnen ger goda förutsättningar för att klara en del av de utmaningar som finns, bland annat i Värtabassängen. Hamnen vill understryka att detta bör utredas mer i detalj och ser fram emot en gemensam dialog med staden om lämpliga lösningar.

Buller från fartyg och hamnverksamhet

Rubricerat samråd lyfter endast det byggbuller som uppstår under byggtiden. Stockholms Hamnar vill dock redan i detta skede lyfta den pågående dialog som finns med berörda förvaltningar inom staden gällande de ljudnivåerna från fartyg och hamnverksamhet och de bullervillkor som Stockholms Hamnar har i sitt gällande tillstånd enligt miljöbalken. För att det i fortsatta processer för planering och byggande inte ska råda tveksamhet om vilken påverkan hamnens verksamhet kan ha i bullerhänseende i detta utbyggnadsområde så deltar Hamnen gärna i fortsatt dialog om hamnverksamhetens bullerpåverkan och om olika mätmetoder. Detta så att byggaktörernas projektering och byggande kan anpassas på ett bra sätt, även med avseende på lågfrekvent buller för att undvika eventuella framtida klagomål samt krav på inskränkningar för sjöfarten.

Hamnen vill även påtala det pågående detaljplanearbetet för Energihamnen och att byggnation av bostäder närmast bron måste ta hänsyn till eventuellt buller från Cementas nya anläggning och den trafik som anläggningen genererar.

Miljökonsekvensbeskrivning

Hamnen ser positivt på att få ta del av den kommande miljökonsekvensbeskrivningen gällande bland annat konsekvenserna av fartygstransporter, vattenmiljön och kumulativa effekter. Bolaget vill i detta sammanhang lyfta fram att Värtahamnen har ett eget system för dagvattenhantering och ledningar som angränsar till utbyggnadsområdet, vars utformning måste beaktas i det fortsatta arbetet. Planerade åtgärder i området får inte försvåra ett fortsatt användande av Bolagets dagvattensystem och ledningar samt att systemens funktion inte får försämrats.

En annan viktig miljöaspekt som Stockholms Hamnar vill lyfta fram är luftemissioner från fartyg. Hamnen vill förvissa sig om att detta beaktas i kommande utredningar.

Möjliggör utvecklad båtpendling i sjönära utbyggnadsområden

Stockholms Hamnar saknar i rubricerat avgränsningssamråd ett resonemang kring områdets transporter, bland annat i det sammanhang som rör de pirar och bryggor som planeras för att utöka möjligheten till rekreation. I det aktuella utbyggnadsområdet (Kolkajen-Ropsten), med en planerad kajlinje längs Östersjön, hoppas Stockholms Hamnar att en fortsatt utveckling av pendelbåtstrafiken i Stockholm utreds och möjliggörs. Utbyggnadsområdets närhet till öarna Tranholmen och Storholmen skapar goda möjligheter för en pendelbåtlinje att ansluta i stadsdelen.

En utökad kollektivtrafik på vattnet kan bli en väsentlig del av trafiksystemet i regionen och stärker också upplevelsen av Stockholm som sjöfartsstad, i linje med Stockholms stads långsiktiga vision "Möjligheternas Stockholm". Båtpendling är ett hållbart transportsätt som möjliggör ökad tillgänglighet till både befintliga och planerade bostadsområden, till arbetsplatser samt till för besöksnäringen viktiga platser. Hamnens bedömning är att resandeunderlaget kommer att växa kraftigt i takt med att sjönära områden byggs ut med bostäder och arbetsplatser och vill lyfta behovet av flertalet pendelbåtsbryggor för att möjliggöra större användning av vattnet som infrastruktur.

En förutsättning för en framgångsrik kollektivtrafik på vatten är resenärernas möjligheter att kliva av båten för att snabbt kunna förflytta sig vidare med till exempel tunnelbana eller buss. Hamnen vill betona vikten av att knutpunkterna i kollektivtrafiken fungerar väl och efterlyser analyser av möjliga bytespunkter mellan kollektivtrafik på land och på vatten. Stockholms Hamnar tror dessutom på ett framtida stadsnära sjöfartsalternativ

med möjlighet till service som kommer stadsdelens medborgare till gagn i form av gods- och varuleveranser, avfallshantering med mera. Bolaget uppskattar att Ropsten har en framtida potential som hub för mindre passagerarbåtar där möjlighet för natthamnsförtöjning för regionens sjötrafik samt elanslutning och laddning av passagerarbåtar bör utredas. Bolaget deltar gärna med kunskap och erfarenheter vid eventuell framtida samordning av sådana åtgärder.

Detta ärende har inte behandlats av Stockholms Hamnars styrelse.

För Stockholms Hamn AB

Sverker Henriksson
Utvecklingschef